

Laudáció

Dr. Marie-Claire Cordonier Segger méltatása

a JUSTITIA REGNORUM FUNDAMENTUM Díj

átadása alkalmából

Lévén az Alapvető Jogok Biztosa az ENSZ Nemzeti Emberi Jogi Intézménye, indokoltnak tartottuk, hogy e nemzetközi dimenziót a Justitia Regnorum Fundamentum díj kitüntetettjének személyében is megjelenítsük. Külföldi együttműködő partnereink közül olyan személyiséget kerestünk, aki tökéletesen megfelel a díj alapításakor meghatározott kritériumnak: a környezetvédelem terén kivételesen magas színvonalú, példaértékű eredményt ért el. Két évtizedes munkássága során a jövő nemzedékek érdekképviselője, illetve a környezetvédelem: a klímaváltozás, a biodiverzitás, a természeti erőforrások és a fenntartható fejlődés területén elért kimagasló nemzetközi teljesítményéért Dr. Marie-Claire Cordonier Segger professzorasszonyra esett a választásunk, aki a legfontosabb globális szervezetek munkatársaként és tanácsadójaként szolgálja a környezeti és a szociális igazságosság ügyét, aki több rangos egyetem katedráin és tudományos kiadványok tucatjainak közreműködőjeként munkálkodik a jogtudomány fejlesztésén, és vesz részt az ifjú jogásznemzedék környezeti érzékenységű nevelésében.

Csupán a legfontosabb munkaterületeit is hosszú lenne felsorolni: jelenleg az International Development Law Organization római Fenntartható Fejlődés Bizottságában vezető jogász, a World Bank Global Forum on Law, Justice and Development Környezetvédelmi és Természeti Erőforrások Csoportjának társvezetője, a Centre for International Forestry Research nevű ENSZ-intézmény tudományos tanácsadója, a vizes élőhelyekről szóló Ramsari Egyezmény vezető jogásza, valamint a Cambridge University Press kiadó egyik szerkesztője. A Cambridge-i Egyetemen a Lauterpacht Centre for International Law tagja, a kanadai McGill Egyetem Jogi karán a Centre for International Sustainable Development Law senior igazgatója, a Chilei Egyetem Jogi Karának vendégprofesszora a klímaváltozás, kereskedelem és befektetés, valamint természeti erőforrások témakörében. Több embernek elegendő feladat és teljesítmény – de ami a legfontosabb, mindez a különféle szakterületeket holisztikus egységbe integráló életmű.

Ezúttal jelentős alkotásainak csupán a címein keresztül tudjuk felvillantani azt a sokoldalúságot, egyben összegző tehetséget, amely a minket körülvevő világ bonyolult jelenségeit egybekapcsolva kirajzolja a lényegi folyamatokat, s amivel eligazítást tud adni a fenntarthatóságért dolgozó szervezetek, köztük a mi intézményünk munkatársai számára. A szociális fejlődés és a környezetvédelem integrálása a felemelkedő térségek gazdaságpolitikájában (Integrating Social Development and Environmental Protection into Emerging Regional Economic Regimes) – szemünk előtt megjelennek számos szegény fejlődő ország gyermekei, akik a gazdag országokból illegálisan vagy látszólag jogszerűen hozzájuk szállított elektronikai hulladékok vagy egyszerűen a nagyvárosok bűzlő szemétdombjain értékesíthető anyagok után kutatva próbálják, egészségük feláldozása árán, előteremteni családjuk betevő falatját. És megérezzük, meg kell, hogy érezzük felelősségünket e távolban élő, de fogyasztásunk révén valamelyest általunk is kifosztott, megnyomorított gyermek-emberekért.

Fenntartható igazságosság: a gazdasági, a szociális és a környezeti jog integrálása (Sustainable Justice: Integrating Economic, Social and Environmental Law) – égető kérdés nálunk is, a világ más tájain is: eljön-e az az idő, amikor a jó kormányzásban a tárcaérdekek egy fenntartható fejlődési keretstratégia erőterében találják meg a maguk legitim helyét és szerepét?

Fenntartható fejlődés a nemzetközi befektetési jogban (Sustainable Development in World Investment Law) – sikerül-e kialakítani olyan jogi környezetet, amelyek a zöld technológiák terjedése előtt elhárítják a mai akadályokat? A biológiai biztonságról szóló Cartagena Jegyzőkönyv alkalmazásának jogi szempontjai (Legal Aspects of Implementing the Cartagena Protocol on Biosafety) – el tudja-e az emberiség, az európaiak, mi magyarok hátrítani a genetikailag módosított élőlények okozta kockázatokat, képesek leszünk-e összehangolni a technológiai és a természetvédelmi érdekeket és szempontokat a biológiai sokféleség megőrzése érdekében? Fenntartható fejlődés a nemzetközi bíraskodásban (Sustainable Development in International Courts and Tribunals) – vajon sikerül-e olyan nemzetközi állam-befektető vitarendezési mechanizmusokat kidolgozni, amelyek nem egyoldalúan a profitorientált nemzetközi társaságok érdekeit fogják érvényesíteni, hanem a szociális, a környezeti és a fogyasztói érdekeknek is méltányos súlyt engednek?

A széndioxid-kereskedelem jogi aspektusai: Kiotó, Koppenhága és ezeken túl (Legal Aspects of Carbon Trading: Kyoto, Copenhagen and Beyond) – s eszünkbe juthat, amit Ferenc pápa a Laudato Si' enciklikában erről írt: a „szén-dioxid-kibocsátási kvóta” adásvételének stratégiája újfajta üzérkedéshez vezethet [...] gyors és egyszerű megoldásnak tűnik, a környezetvédelem melletti elkötelezettség látszatával, de [...] inkább kibúvóként szolgálhat, amely lehetővé teszi egyes országok és ágazatok túlzott fogyasztásának fenntartását.

Regionális kereskedelmi megállapodások és a WTO jogi rendszere (Regional Trade Agreements and the WTO Legal System), illetve A szociális és gazdasági fejlődés és a környezetvédelem integrálása a világkereskedelmi jogba (Integrating Social and Economic Development and Environmental Protection in World Trade Law) – közeljövőnk egyik kulcskérdése, hogy a szabad kereskedelmi megállapodások keretében (vagy ellenében) sikerül-e legalább megőrizni a fenntarthatóság eddigi vívmányait.

Felelősség, testvériség és fenntarthatóság a jogban (Responsibility, Fraternity and Sustainability in Law) – Túl a technokrata szemléletmód korlátain, az erkölcs, a lélek, a kultúra vajon megjelenhet-e a jog világában? S végül: Soha többé háborút: költészet a béke reményében (War No More: Poetry in Hope of Peace) – talán dióhéjban szemléltethettük Dr. Marie-Claire Cordonier Segger sokoldalú érdeklődését, szerteágazó munkásságát, amiben mindig találunk néhány fix közös pontot: az aggódó természetszeretetet, a nemzedékeken belüli és a nemzedékek közötti igazságosságnak, a jövő nemzedékek érdekeinek képviselőjét. Dr. Marie-Claire Cordonier Segger tudósként, politikai tanácsadóként, civil szervezetek aktivistájaként, nemzetközi fejlesztési intézmények munkatársaként képviseli mindezt – képviseli, amit a mi intézményünknek is fel kell mutatnia. Dr. Marie-Claire Cordonier Segger a szövetségeseink, a barátunk a jövőért folytatott küzdelemünkben. Sokat tanultunk tőle, hálásak vagyunk az együttműködés lehetőségéért, s ennek jele a mostani kitüntetés.